

Miljödepartementet

M2013/617/I

Internationella sekretariatet

EU-nämnden

Miljö- och jordbruksutskottet

Rådets möte (miljö) den 21 mars 2013

Kommenterad dagordning

1. Godkännande av dagordningen

Lagstiftningsöverläggningar

2. (och under punkten 6 nedan) Godkännande av A-punktslistan

A-punktslistan är ännu inte känd.

3. Förslag till Europaparlamentets och Rådets direktiv om ändring av direktiv 2011/92/EU om bedömning av inverkan på miljön av vissa offentliga och privata projekt - Riktlinjedebatt

Avsikten med behandlingen i rådet

Ordförandeskapet avser att rådet ska hålla en riktlinjedebatt.

Diskussionen kommer äga rum mot bakgrund av tre frågor som på förhand cirkulerats bland medlemsstaterna.

Bakgrund

Direktivet om miljökonsekvensbeskrivningar eller MKB-direktivet (85/337/EEG) ställde krav på miljöbedömningar vid tillståndsprövning av vissa projekt och verksamheter som kan antas ge betydande miljöpåverkan. Direktivet har ändrats tre gånger och tillämpats i över tjugofem år. Ändringarna och direktivet kodifierades i ett nytt direktiv 2011/92/EU.

Kommissionen publicerade den 26 oktober 2012 ett förslag (2012/628) till ändring av detta direktiv i syfte att rätta till brister och ta hänsyn till de miljömässiga, socioekonomiska och rättsliga förändringar som skett.

Förslaget till ändring av direktivet syftar till att skärpa bestämmelserna om miljökonsekvensbedömningens kvalitet, att förbättra samstämmigheten med annan EU-lagstiftning och internationell rätt samt att förenkla procedurerna.

Ordförandeskapet har formulerat tre frågor inför riktlinjedebatten. Dessa handlar om i) huruvida medlemsstaterna kan instämma i att samordnade eller gemensamma förfaranden görs obligatoriska vid samtida skyldigheter att göra miljöbedömningar i enlighet med detta direktiv och annan unionslagstiftning, ii) lämpligheten i att den ansvariga myndigheten ska vara skyldig att besluta hur omfattande och detaljerad den information ska vara som exploatören ska lämna i miljörapporten samt iii) nödvändigheten av ett system med auktoriserade experter som utarbetar miljörapporten för att garantera kvaliteten på sådana rapporter.

Förslaget har inte tidigare behandlats i EU-nämnden.

Förslag till svensk ståndpunkt

Vad gäller frågan om samordnade eller gemensamma förfaranden anser regeringen att den frivillighet som befintligt direktiv uttrycker bör finnas kvar och att tvingande regler om sådana förfaranden inte är behövliga. Sådana regler skulle ge en mer omständlig process och tidsutdräkt, inte förenkling eller snabbare processer. För Sveriges del skulle förslaget dessutom kunna medföra att mark- och miljödomstolar i tillståndsprövningen skulle riskera att styras av andra myndigheter, vilket regeringen anser inte är godtagbart.

Vad avser frågan om att ansvarig myndighet ska avgöra omfattningen och detaljeringsgraden för informationen i miljörapporten motsätter sig regeringen att myndigheten ska ta över den sökandens ansvar att klargöra vad miljökonsekvensbeskrivningen ska innehålla. Detta skulle innebära en uppgift av helt nytt slag för svenska myndigheter som kräver behov av ny kompetens samt betydande nya resurser och kostnader.

Förslaget om auktoriserade experter anser regeringen inte är lämpligt eftersom det inte finns behov att bygga upp ett sådant system i Sverige och det motverkar syftet att minska den byråkratiska bördan. Den sökande bör enligt regeringen istället vara fri att söka den expertis denne finner lämplig i enlighet med det befintliga direktivet. Regeringen anser att förslaget om verifiering av miljörapporten av sådana experter inte heller är lämpligt eftersom myndigheter är kapabla att själva bedöma kvaliteten bland annat genom samråd med andra expertmyndigheter.

För ytterligare information se bifogat rådsPM

4. Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om ändring av direktiv 98/70/EG om kvaliteten på bensin och dieselbränslen och

om ändring av direktiv 2009/28/EG om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor

- Riktlinjedebatt

Avsikten med behandlingen i rådet

Ordförandeskapet avser att rådet ska hålla en riktlinjedebatt.

Diskussionen kommer äga rum mot bakgrund av två frågor som på förhand cirkulerats bland medlemsstaterna.

Bakgrund

I direktivet om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor (2009/28/EG), det så kallade förnybartdirektivet, fastställdes bindande mål om att andelen förnybar energi ska utgöra 20 procent av den totala energianvändningen i EU 2020 samt att andelen förnybar energi i transportsektorn ska uppgå till minst 10 procent i samtliga medlemsländer. Samtidigt infördes genom direktivet om kvaliteten på bensin och dieselbränslen (98/70/EG), det s.k. bränslekvalitetsdirektivet, ett bindande mål om att växthusgasintensiteten för drivmedel som används för vägtransporter och mobila maskiner som inte är avsedda att användas på väg ska minska med 6 procent mellan 2010 och 2020. Biodrivmedel förväntas i hög grad bidra till uppfyllandet av dessa mål.

Den 17 oktober 2012 presenterade kommissionen ett förslag till direktiv om ändring av både bränslekvalitetsdirektivet, om kvaliteten på bensin och dieselbränslen, och om förnybartdirektivet om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor. Förslaget till direktiv syftar till att hantera konsekvenserna av indirekt förändrad markanvändning som kan följa av produktion av biodrivmedel.

Med indirekt förändrad markanvändning (ILUC) menas att ökad produktion av biodrivmedel i ett land kan leda till att annan jordbruksproduktion trängs undan, vilket i förlängningen kan leda till en omvandling av skogs- eller betesmark till jordbruksmark i andra länder och därigenom orsaka indirekta utsläpp av växthusgaser.

Kommissionen gör bedömningen att risken för indirekta utsläpp motiverar korrigerande åtgärder och föreslår därför bland annat ett tak för den andel konventionella biodrivmedel (producerats av spannmål, andra stärkelserika grödor, socker och oljegrödor) som får användas i medlemsländernas redovisning av måluppfyllelsen avseende målen för andel förnybar energi.

Kommissionen föreslår även en tidigareläggning av den, i det befintliga förnybartdirektivet, fastställda succesiva ökningen av de krav som ställs på de utsläpp av klimatgaser som är förknippade med produktionen av biodrivmedel. För att främja mer avancerade bränslen som inte beräknas

orsaka indirekta utsläpp föreslås att dessa får räknas dubbelt eller fyrfalt i medlemsstaternas måluppfyllelse.

Ordförandeskapet har inför miljørådet skickat ut två frågor för att strukturera diskussionen:

1. Är det föreslagna direktivet, om ändring av bränslekvalitetsdirektivet och om förnybartdirektivet, tillräckligt för att uppfylla målen om att adressera utsläppen från indirekta förändrad markanvändning och att uppmuntra övergången till avancerade biobränslen?
2. Stöder det föreslagna direktivet att hela unionen uppnår EU:s befintliga energi-och klimatmål?

Vid rådsmötet för energi den 22 februari hölls en riktlinjedebatt grundad på samma frågor. Förslaget till svensk ståndpunkt har inte förändrats sedan dess.

Förslaget har tidigare behandlats i EU-nämnden den 15 februari 2013.

Förslag till svensk ståndpunkt

Regeringen instämmer i förslagets huvudsakliga syfte att förbättra befintliga biodrivmedels miljöprestanda och samtidigt främja mer avancerade biodrivmedel.

Regeringen välkomnar mot denna bakgrund den föreslagna tidigareläggningen av den succesiva ökningen av de krav som ställs på de utsläpp av klimatgaser som är förknippade med produktionen av biodrivmedel.

Regeringen anser dock att det föreslagna taket för konventionella drivmedel riskerar att begränsa användningen även av biodrivmedel med mycket god miljöprestanda, vilket är olyckligt. Sverige föreslår därför att de medlemsländer som så önskar vid beräkningen av måluppfyllelsen ska använda ett mycket restriktivt tak för de biodrivmedel som enligt kommissionens analys har de största utsläppen (beräknat som summan av faktiska direkta och uppskattade indirekta utsläpp), dvs. konventionell biodiesel baserad på oljeväxter som kan användas som livsmedel eller foder. Bioetanol bör då inte omfattas av taket eftersom dess miljöprestanda säkerställs av befintliga hållbarhetskriterier och då ILUC-utsläppen enligt kommissionens analys är låga.

För ytterligare information se RådsPM

5. Förslag om en förordning om tillträde till genetiska resurser samt en rimlig och rättvis fördelning av den nytta som uppstår vid deras användning

- Riktlinjedebatt

Avsikten med behandlingen i rådet

Ordförandeskapet avser att rådet ska hålla en riktlinjedebatt.

Diskussionen kommer äga rum mot bakgrund av två frågor som på förhand cirkulerats bland medlemsstaterna.

Bakgrund

Kommissionen presenterade sitt förslag till förordning under en övrig punkt vid miljørådsmötet den 25 oktober 2012. Syftet med förslaget är att genomföra Nagoyaprotokollet som är ett globalt miljöavtal för bevarande och hållbart nyttjande av biologisk mångfald i hela världen. Förslaget innefattar en reglering för hur användare av genetiska resurser efterlever de villkor som ingåtts med tillhandahållande part och anger bland annat att medlemsstaterna ska inrätta kontrollfunktioner för detta. I förslaget ingår också åtaganden om en EU-standard för redovisning av samlingar med genetiska resurser inom EU där dessa resurser tillträts efter att Nagoyaprotokollets trätt i kraft. Förslaget omfattar även en ABS-plattform om hur tillträdet till genetiska resurser regleras eller ej bland medlemsstaterna.

Nagoyaprotokollet om tillträde till genetiska resurser och en rättvis fördelning av den nytta som uppkommer när sådana resurser används beslutades vid det tionde partsmötet för Konventionen om biologisk mångfald i Nagoya, Japan, hösten 2010 (CBD COP 10). Protokollet som är bindande träder i kraft 90 dagar efter att den 50:e parten ratificerat detta. I nuläget har drygt 90 länder undertecknat protokollet däribland Sverige, EU och flertalet medlemsstater. Endast 15 länder har ratificerat Nagoyaprotokollet, varken någon av EU:s medlemsstater eller EU har gjort detta.

Som utgångspunkt för riktlinjedebatten har ordförandeskapet föreslagit två frågor:

1. Anser medlemsstaterna att föreslagna åtgärder om skyldigheter för användare av genetiska resurser är tillräckliga för att motsvara de krav som Nagoyaprotokollet ställer upp och om de bidrar till upprättandet av överenskommelser om nyttodelning mellan användarna och tillhandahållande part?
2. Anser medlemsstaternas att balansen mellan förslagen om skyldigheter för användare av genetiska resurser och medlemsstaternas åtaganden om övervakning är i överensstämmelse med relevanta krav?

Förslaget har tidigare behandlats i EU-nämnden den 19 oktober inför miljørådet i oktober 2012.

Förslag till svensk position

Regeringen välkomnar kommissionens förslag som ett viktigt steg mot EU:s och medlemsstaternas ratifikation av Nagoyaprotokollet under Konventionen om biologisk mångfald (CBD).

Regeringen bedömer att förslaget ger utrymme för en rimlig balans mellan skyldigheter för användare av genetiska resurser och den övervakning som åligger medlemsstaterna att övervaka att förordningen efterlevs. Genomförandet av förordningen bedöms kunna möta de skyldigheter för parter som följer av ett genomförande av Nagoyaprotokollet.

Regeringen anser att förslaget till förordning innebär en viktig signal om att användning av olagligt förvärvade genetiska resurser och traditionell kunskap som rör genetiska resurser i unionen inte accepteras samt att fördelningen av nyttan från användningen av genetiska resurser sker på ett rimligt och rättvist sätt och i enlighet med ingångna avtal. Det är viktigt att kostnaderna för att upprätthålla en myndighetsfunktion med ansvar för att genomföra löpande kontroller av att regelverket efterlevs är rimliga.

Regeringen stödjer däremot inte förslaget om att upprätta en EU-gemensam plattform om tillträde till genetiska resurser då en sådan på sikt kan leda till en framtida unionslagstiftning om tillträde i alla medlemsstater. Det är inte heller lämpligt att en EU-gemensam plattform om tillträde innehåller frågor kopplade till tillträde till traditionell kunskap som rör genetiska resurser. Regeringen understryker att Konventionen för biologisk mångfald (CBD) ger parterna i konventionen rätt att själva bestämma om tillträdet ska regleras eller inte. Regeringen bedömer att ytterligare nationella anpassningar, utöver förslagen i förordningen, kan behövas bland annat när det gäller traditionell kunskap för att Sverige ska kunna bli part i Nagoyaprotokollet, men har ännu inte tagit ställning till vilka åtgärder som bör införas. Behovet av åtgärder kommer framför allt röra informationsinsatser till användare i både den offentliga och privata sektorn.

För ytterligare information se RådsPM

Icke lagstiftande verksamhet

6. (ev.) Godkännande av A-punktslistan

7. REACH

(a) Kommissionens rapport om översynen av Reach-förordningen

(b) Kommissionens meddelande om den andra översynen av lagstiftningen om nanomaterial

- Presentation av kommissionen
- Utbyte av åsikter

Avsikten med behandlingen i rådet

Ordförandeskapet planerar en presentation av rapporten om översynen av Reach-förordningen och av meddelandet om nanomaterial följt av en diskussion. Diskussionen kommer att äga rum mot bakgrund av en fråga som på förhand cirkulerats bland medlemsstaterna.

Bakgrund

Reach är förordningen om registrering, utvärdering, godkännande och begränsning av kemikalier. Den trädde i kraft den 1 juni 2007. Reach ersätter i stora delar EU:s tidigare kemikalielagstiftning. I samband med översynen av Reach har kommissionen nyligen antagit två relevanta dokument: (a) en rapport om översynen av Reach, (b) ett meddelande om en andra översyn av regelverket för nanomaterial.

Kommissionens rapport om översynen av Reach publicerades i februari 2013. Kommissionen drar i rapporten slutsatsen att Reach-förordningen fungerar bra och har uppnått de mål som förväntas efter fem års drift. Kommissionen föreslår inga ändringar i Reach-systemet, vilket skulle kräva en omförhandling av lagtexten och därigenom avser kommissionen att säkerställa stabilitet och förutsägbarhet av lagstiftningen.

Den 3 oktober 2012 antog kommissionen ett meddelande om den andra översynen av lagstiftningen om nanomaterial. Meddelandet innehåller en bedömning av om EU-lagstiftningen om nanomaterial är adekvat och en bedömning av genomförandet samt uppföljningsåtgärder. Meddelandet är kommissionens svar på frågor som väckts av Europaparlamentet 2009, den ekonomiska och sociala kommittén (EESK) 2009 och rådet 2010.

På det hela taget anser kommissionen att Reach utgör bästa möjliga ram för riskhantering av nanomaterial när de förekommer som ämnen eller blandningar, men att det har visat sig nödvändigt att införa mer specifika krav för nanomaterial. Kommissionen räknar med ändringar av några av bilagorna i Reach och ger Europeiska kemikaliemyndigheten (Echa) i uppdrag att vidareutveckla vägledning för registrering efter 2013.

Ordförandeskapet har, för att strukturera diskussionen, skickat ut en fråga till medlemsstaterna på förhand, vilken i stort sett liknar frågeställningen vid konkurrenskraftsrådet i februari:

- I vilken utsträckning stämmer slutsatserna från översynen av nanomaterial och kommissionens allmänna slutsatser om att uppnå målen i Reach, i synnerhet för miljön, överens med medlemsstaternas perspektiv?

Frågan har tidigare behandlats i EU-nämnden: den 15 februari 2013 inför Konkurrenskraftsrådet den 18-19 februari 2013.

Förslag till svensk ståndpunkt

Rapport om översynen av Reach

Regeringen välkomnar kommissionens rapport om översynen av Reach. Regeringen delar i huvudsak kommissionens analys att Reach fungerar bra och att de justeringar som behöver göras i de flesta fall kan ske genom ändringar i vägledningsdokument och bilagor. Regeringen ställer sig i huvudsak positiv till kommissionens förslag att inte öppna upp Reach-förordningen för förhandling. Regeringen har dock följande synpunkter vad gäller hur de riskbegränsande elementen fungerar i praktiken, att kvaliteten i registreringsunderlagen behöver säkerställas, att reglerna behöver utvecklas för att omhänderta nya risker samt att det bör beaktas hur förordningen på bästa sätt främjar innovation.

Meddelandet om andra översynen om nanomaterial

Regeringen välkomnar också meddelandet om den andra översynen av regelverket för nanomaterial. Regeringen bedömer att kommissionens meddelande kan utgöra en utgångspunkt för ett EU-gemensamt regelverk. Ett harmoniserat regelverk och gemensamma krav på riskbedömningar är att föredra ur ett konkurrenskrafts-, inre marknads och miljö- och hälsoperspektiv. Även krav på registrering av nanomaterial bör skyndsamt arbetas fram inom EU.

Regeringen är däremot inte övertygad om att kommissionens förslag, det vill säga ändringar i annex i Reach och ändringar i vägledningsdokument, är tillräckliga för att Reach fullt ut ska kunna tillämpas på nanomaterial. Kommissionen har aviserat att en konsekvensbedömning av det lagda förslaget kommer att genomföras under 2013. Regeringen vill betona att konsekvensbedömningen bör utföras på ett sådant sätt att dels alternativet med införande av separat lagstiftning, dels att behovet av ändringar i artikeltext avseende nanomaterial belyses.

För ytterligare information se RådsPM

Övriga frågor

- 8. (a) REACH**
Färdplan för särskilt farliga ämnen
 = Information från kommissionen

Reach är förordningen om registrering, utvärdering, godkännande och begränsning av kemikalier. Den trädde i kraft den 1 juni 2007. Reach ersätter i stora delar den tidigare lagstiftningen om kemikalier i EU. I samband med översynen av Reach har kommissionen nyligen

lagt fram ett förslag till färdplan för särskilt farliga ämnen som kommer att presenteras vid miljörådet. Denna färdplan ska lyfta fram vilka ämnen (Substances of Very High Concern, SVHC) som är relevanta att inkludera på kandidatlistan över ämnen som kan bli föremål för tillståndsplikt inom Reach. Färdplanen presenterades även på konkurrenskraftsrådet den 19 februari.

(b) Internationella möten och evenemang

- *Information från ordförandeskapet och kommissionen*

Ordförandeskapet och kommissionen avser informera rådet om de stora internationella möten som ägt rum under det första kvartalet 2013.

- *Förhandlingsmötet inom ramen för kvicksilverkonventionen, INC 5 ägde rum den 13-19 januari i Genève.*

Kvicksilverkonventionens målsättning är att skydda människors hälsa och miljön mot påverkan av kvicksilver och reglerar samtliga delar av kvicksilverslivscykeln, från brytning till avfallshantering inklusive luftutsläpp.

Sverige har varit, både inom EU och globalt, ett av de mest drivande länderna för att få till stånd en ambitiös global konvention sedan det första förhandlingsmötet hölls i Stockholm våren 2010. Regeringen välkomnar utfallet från det femte förhandlingsmötet, som resulterade i ett nytt bindande instrument om kvicksilver, den så kallade Minimatakonventionen.

- *FN:s miljöprogram, UNEPs, höll styrelsemöte den 18 till 22 februari 2013 i Nairobi, Kenya*

Den dominerande frågan på dagordningen var genomförandet av de UNEP-reformer som beslutades om på Rio +20, FN:s konferens om hållbar utveckling. Länderna enades om flera konkreta åtgärder bland annat om nya former för styrningen av UNEP mot bakgrund av att UNEP nu har en ”styrelse” där alla länder deltar i beslutsfattandet. Därutöver fattades bland annat beslut om UNEP:s arbetsprogram och budget, kemikalier och avfall, och internationell miljöövervakning.

Ministerdiskussioner hölls om aktuella frågor så som de kommande målen för hållbarutveckling (SDGs) och grön ekonomi. Över 1300 delegater från 147 länder deltog varav 80 ministrar, representanter för FN-organisationer, internationella organisationer, forskarvärlden och andra intressentgrupper, inklusive civilsamhället.

- *Den 16:e partskonferensen för Konventionen om internationell handel med utrotningshotade arter av vilda djur och växter (CITES) äger rum i Bangkok, Thailand, den 3 – 15 mars 2013.*

CITES-konventionen trädde i kraft 1975 och partsmöten hålls vartannat eller vart tredje år. Syftet med konventionen är att säkerställa så att den internationella handeln med vissa djur och växtarter inte hotar dessa arters överlevnad. Regeringen har varit aktiv i förberedelserna inför detta partsmöte och verkar för ett effektivt genomförande av konventionen för att öka skyddet av biologisk mångfald och i synnerhet arter hotade av handel.

Partsmötet behandlar en rad olika frågor kopplade till djur som hotas av internationell handel. Viktiga frågor inför mötet inkluderar definitionen för ”införsel från havet” (”introduction from the sea”), en ökad kontroll av kommersiell internationell handel med isbjörn samt finansiering.

(c) EU ETS/Flyget

– *Information från kommissionen*

Från och med 2012 ingår flygningar till och från samt inom EU i systemet för handel med utsläppsrätter, EU ETS. Åtgärden beslutades av EU år 2008 efter ett decennium av resultatlösa förhandlingar i FN:s organ för luftfartsfrågor, ICAO, om att införa ett globalt, ekonomiskt styrmedel för att begränsa flygets klimatpåverkan.

EU:s agerande har resulterat i kraftiga protester från länder utanför EU. Kritiken har bl.a. tagit sig uttryck i att ICAO:s råd i november 2011 antog en icke-bindande deklARATION där 26 länder utanför EU, bl.a. Brasilien, Indien, Kina, Ryssland, Sydafrika och USA, motsätter sig att flygoperatörer med säte utanför EU inkluderas i EU ETS. Kinesiska och indiska flygbolag har också förbjudits av sina stater att medverka i EU ETS.

Den 9 november 2012 kom man inom ICAO överens om att tillsätta en högnivågrupp för att ta fram förslag på klimatstyrmedel för det internationella flyget till ICAO:s generalförsamling hösten 2013. Kommissionen föreslog den 12 november 2012 (KOM 2012/697) att medlemsstaterna ska gå med på att tillfälligt skjuta upp genomförandet av handelssystemet vad gäller flygningar till och från EU medan förhandlingarna inom ICAO pågår. Detta är en följd av att länder utanför EU, för att gå vidare med reella förhandlingar i en högnivågrupp, har uttryckt krav på att EU demonstrerar anpassbarhet till ett kommande internationellt styrmedel.

Rådet är i stort enigt i sitt stöd till huvudelementen i kommissionens förslag. Ordförandeskapet har fått mandat av rådet att inleda informella triloger med Europaparlamentet.

(d) Rio + 20 uppföljning

- Muntlig presentation av ordförandeskapet

Kommissionen kommer vid miljørådet att presentera meddelandet ”Ett anständigt liv för alla: Att avskaffa fattigdom och ge världen en hållbar framtid” som antogs den 27 februari. Syftet med meddelandet är att skapa samsyn och ta fram preliminära positioner för EU inför kommande förhandlingar och processer inom FN om den framtida dagordningen för global utveckling, efter 2015. Meddelandet täcker uppföljningen av millennieutvecklingsmålen (MDGs) och dess översyn, resultatet av Rio+20 samt bidragandet till ett globalt ramverk för hållbar utveckling som ska börja gälla efter 2015. Innehållet kommer att diskuteras vid olika rådsarbetsgrupper under våren, främst rådsarbetsgrupperna för FN-frågor, utvecklingsfrågor och globala miljöfrågor. Det är ännu inte klart hur det irländska ordförandeskapet kommer att lägga upp arbetet inom rådet med att ta fram rådsslutsatser.